

Problemi terminologije u europskim projektima

na primjeru projekta *Partage Plus*

Projekt digitalizacije i pripreme secesijske baštine za *Europeanu*

trajanje : ožujak 2012. - ožujak 2014.
budžet : 6.911.737 € / 50% EU, 50% partner
koordinator : Collections Trust (UK)
partner za RH : Muzej za umjetnost i obrt
sudionici : 25 institucija iz 18 država
jezik : 17 jezika
cilj : digitalizacija 75.000 predmeta i izrada 2000 3D modela
dostupnost materijala na *Europeanu*
višejezična pretraživost

Work package 3 : **Proširenje metapodataka**

Zadatak : razviti **jedinstvenu terminologiju** za sve sudionike, te omogućiti **pretraživanje na 17 jezika**

Partneri zajednički stvaraju standardiziranu bazu podataka koju će koristiti u projektu.

Metapodatci su podijeljeni na kategorije: vrsta predmeta (Object Type), preciznije određenje vrste predmeta (Refining Object Type), materijal (Material), tehnika (Technique), naziv stila (Art Nouveau Style), vrsta događanja (Event Type), ljudska uloga (Role Actor).

➔ **NEPOSTOJANJE TEZAUROSA** na hrvatskome jeziku za muzejske ustanove
Taurus – vrsta terminološkog rječnika koji sadrži sustavno uređene nazive određenog znanstvenog područja i osnova je svake znanstvene discipline.

➔ **PEDESET (50) TERMINA** zadano je za kategoriju *vrsta predmeta* i partneri ne smiju dodavati nove. Zadali su ih voditelji radnog paketa 3 (UNIMAR) – jedna ustanova pokušala je predvidjeti potrebe svih partnera (?)

prijevod	Object Type
arhitektura	architecture
umjetničko knjigoveštvo	fine bindings
knjiga	books
kaligrafija	calligraphy
keramika	ceramics
odjeća	costume
crtež	drawings
vezivo	embroidery
glineno posuđe	earthenware
pribor	equipment
oprema	furnishings
namještaj	furniture
stakleni predmeti	glassware
okovi	hardware
ilustracija	illustrations
nakit	jewellery
čipka	lace
lakirani predmeti	lacquerware
rasvjetna tijela	lighting devices
časopis	magazines
majolika	maiolica
medalja	medals
metalni predmeti	metalwork
mozaik	mosaics
zidno slikarstvo	mural paintings
glazbeni instrument	musical instruments
slikarstvo	paintings
pastel	pastels
oslikano staklo	painted glass
fotografija	photographs
plakat	posters
grafička ploča	printing plates
grafika	prints
promotivni materijal	promotional materials
oprema za rekreaciju	recreational artifacts
skulptura	sculpture
skica	sketches
vitraj	stained glass
kamenjača	stoneware
studija	studies
stolno posuđe	tableware
tapiserija	tapestries
tekstilni predmeti	textiles
sat	timepieces
tapeta	wallpapers
akvarel	watercolours
drveni predmeti	woodwork
predmeti od šiblja	wickerwork
radovi na papiru	works on paper

Kamo svrstati sljedeće predmete?

kutija ?
spremnik ?
pribor

primijenjena umjetnost ?
umjetnički obrt ?
posuda ?
predmeti od metala

modni pribor ?
pribor

razglednica ?
rad na papiru ?
predmet za korespondenciju
→ jedini dodani termin !

➔ **ODBIJENI TERMINI** – velik dio predloženih termina odbijen je od strane voditelja radnog paketa uz obrazloženje lakšeg pretraživanja

čestitka → odbijeno;
koristiti 'kartica'

program → odbijeno;
postavljeno pitanje relevantnosti termina

album → odbijeno;
koristiti 'knjiga'

gramofon → odbijeno;
koristiti 'pribor'

kupaći kostim → odbijeno;
koristiti 'sportska odjeća'

čipka (tehnika) → odbijeno;
samo: tkanina (materijal)

listiranje → odbijeno;
samo: staklo (materijal)

➔ **NEDOSLJEDNA HIJERARIJA**

- nejasan odnos između termina
Object type i *Refining object type*

ceramics (object type)
↳ stoneware (object type)
↳ earthenware (object type)
↳ maiolica (object type)
↳ creamware (refining object type)
↳ faience (-)
↳ porcelain (-)

- nejasan kriterij odabira i odbijanja

	Predloženi termini	Proposed terms	UNIMAR comment:
Refining Object Type	album	albums	Use: books
	vješalica	hangers	Use: equipment
	program	programs	Relevance for project?
	karniša	cornices	new entry
Material	držač papira	paperweights	new entry
	dionica	stocks	new entry
	jela	fir (wood)	rejected
	kruška	pear (wood)	new entry
Technique	mezzotinta	mezzotinta	rejected
	akvatinta	aquatint	new entry
	inkrustacija	incrustation	rejected
	intarzija	inlay	new entry
	čipka	lace	rejected
	vezivo	embroidery	new entry

➔ **HIJERARHIJSKA RAŠČLAMBA** – do koje razine?

Polja koja opisuju predmet mogu se označiti neograničenim brojem termina → kako (i zašto) odlučiti da je dovoljan nadređeni termin?

odjeća
↳ haljina
↳ vjenčanica ?

kovanje
↳ strojno kovanje ?

kamen
↳ poludrugi kamen
↳ lapis lazuli ?

posuda
↳ posuda za bollu ?

➔ **LAKŠE PRETRAŽIVANJE** – razmišljati s aspekta korisnika

- mogućnost označavanja istog predmeta s više termina

stakleni predmeti;
metalni predmeti

fotografija;
arhitektura

- mogućnost alternativnih termina – standardni hrvatski jezik ili „pomoć“ korisniku ?

busts (figures) – poprsje (bista)
brass (alloy) – mjed (mesing)
lifts (elevators) – dizalo (lift)

➔ **PRIJEVOD**

- bogatstvo engleskog jezika u odnosu na hrvatski

vrč

creamer

decanter

ewer

jug

pitcher

tankard

vessel

vial

- nemogućnost iznalaženja potpune ekvivalencije za svaki termin

pribor za jelo

> flatware

- jednina ili množina ?

Hrvatski – smanjuje se pretraživost :

Engleski – ne mijenja se pretraživost :

-S
timepieces, furnishings, coffee-services
-WARE
glassware, creamware, tableware

Iva Meštrović, kustos, Muzej za umjetnost i obrt
iva.mestrovic@muo.hr

PARTAGE PLUS

PARTAGEPLUS has received funding from the Union's ICT Policy Support Programme as part of the Competitiveness and Innovation Framework Programme.